

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 :
Negyedévre ——— 6 :
Egy hóra ——— 2 :
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 197. szám.

Kedd, szeptember 1.

„Kapcabetyárság.“

Nagybecskerek, szeptember 1.

(X) Szép szó. Van benne erő és tartalom. Határozottan gazdagodását jelenti a magyar publicistikának. Van benne lendület, sőt emelkedés. Az állandó választmány tagjai még csak gyászmagyarok voltak, a közgyűlésen szavazottak már kapcabetyárokká léptek elő.

Hogy voltaképpen mi az a kapcabetyárság? Ha jól értettük a „Nagybecskereki Hirlap“ tegnapi vezető cikkelyét, kapcabetyárság alatt ama 73 törvényhatósági bizottsági tag eljárása értendő, kik a Várady-féle indítványt nem fogadták el.

Amint előre láttuk, laptársunk nem akceptálja a többség azon felfogását, hogy Torontáltvármegye közönsége a nemzeti követelmények dolgában már nyilatkozott, hanem úgy állította fel a tételt: „Akarja-e a közgyűlés a nemzeti hadsereget vagy sem?“ S erre a kérdésre a tegnapi szavazás nyomán azzal felel, hogy „nem.“

Még ha az lett volna a kérdés, akkor sem volna jogosult ez a durva kirohanás, mely eddig legfőbb a Bot-város sajtóban tűnt fel néha-néha, ott is csak akkor, ha nagyon sokat ittak a homoki bor vörös levéből. A mi szűkebb hazánkban eddig, bármennyire éesedtek is ki a politikai ellentétek, ezt a stílust nem ismerték. S mi tartozunk annak a 73 tisztességes uri embernek, aki nem a nemzeti hadsereg ellen szavazott, hanem abban a véleményben volt, hogy miután e kérdésben már egyszer határozottan állást foglalt, tehát most nem látja szükségét annak, hogy ismét nyilatkozzék, ennek a 73 bizottsági tagnak tartozunk azzal, hogy ezt a sértő kifejezést a leghatározottabban visszautasítjuk.

Ha így becsüljük meg egymás politikai nézetét, ugyan hová jutunk? Hát azt hiszi laptársunk, hogy a maga ügyének jó szolgálatot tesz, ha durva és sértő módon

neki ront minden embernek, aki nem osztja az ő nézetét? Vagy azt képzei, hogy az ilyen modernnek nincs reakciója? Bizony van. Nem képzeljük, hogy a közönség nyugodtan zsebre vágja az ehhez hasonló inzultusokat.

Csak hogy van ennél különb is. A „gyáva leigázásban az a legsiralmasabb, hogy ott vannak a főispán testőrei is“. Ezek a testőrök a jegyzők. „Ezek pedig nem számítanak“. Ugyan, ugyan. Vajjon miért nem? A kiből elég jellem és képesség van arra, hogy egy községet vezessen, abban nincs elég erő arra, hogy a politikában a meggyőződését kövesse? Eszerint meggyőződése csak az ügyvédnek, papnak, meg az ellenzéki újságíróknak van. A többi szármalmas halandó, az csak gyáván meghunyászkodó szavazó gép, mely köztalatra méltó.

E vármegye jegyzői kara senki védelmére nem szorul. De kötelességünk mellette szót emelnünk akkor, mikor a közigazgatás legalacsonyabb fokán működő, de a legfontosabb és legsokoldalabb teendőket végző tisztviselők meggyőződését látjuk kétségbe vonni.

Természetesen nemcsak a jegyzők meggyőződését vonja kétségbe kollegánk, de még inkább a többi szavazót, kik nem a Várady indítványa mellett foglaltak állást.

„És szavaztak volna, ha bármily cudar terve lett volna a főispánnak.“ A mi főispánunk sohasem adott sem jogot, sem okot arra, hogy róla feltegyék, hogy „cudar“ tervei volnának. Még politikai kérdésekben is, mint például a tegnapi, annyira megőrzi objektivitását, hogy még csak a kérdéshez sem szól, pedig sem törvény, sem szabályrendelet nem tiltja, hogy a főispán akár az elnöki székéből is, egyes kérdések mellett állást foglaljon. Tehát még azt sem mondhatják, hogy a főispán korteskedett.

Ujból és újból kell tehát visszautasítanunk azt az inszinuációt, mintha a

törvényhatóság tagjai mindenre volnának kaphatók, de nem kevésbé azt a gyanúsítást, hogy a főispánnak „cudar tervei“ volnának, melyeknek meg akarná nyerni a vármegye közönségét.

Addig ne beszéljünk a közélet „megtisztításáról“, ameddig ennyire sem becsüljük egymás véleményét.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken péltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádifürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— Megyei közgyűlés. A tegnapi megkezdett rendkívüli közgyűlést ma folytatták s holnap délelőtt fejezik be.

— A jegyzői nyugdíjintézet. A torontáltvármegyei községi és köryegyzők nyugdíjintézetének választmánya tegnapi délután Jankó Agoston alispán elnöklésével ülést tartott. Az ülése jelen voltak: Vihely Géza, Hollstein Ede, Szabadkay Ignác, Putits István, Végh Károly, Oldal Antal, Meng József és Rigó István. Özv. Augustin Antalné nyugdíj iránti kérvénye ügyében a választmány évi 460 korona nyugdíjat szavazott meg. Özv. Babics Jánosné végkielégítés iránti kérelmét a választmány elutasította. Özv. Gábor Ferencné nyugdíj és nevelési járulékiránti kérelmére a választmány nyugdíj fejében évi 1000, nevelési járulék fejében pedig évi 200—200 koronát szavazott meg. Steyer Péternek nevelési járulék iránti kérelmét a választmány elutasította. Végül Himessy Emil nyugdíját a választmány évi 1800 koronában állapította meg.

— Szeptember. Vége már a diákok gyöngy-életének, elmúlt a vakáció s két hónapig elhagyatottság után újra megélelnük az élet az iskolafalak között. Diákjaink, kik két hónappal ezelőtt elhagyták városunkat, hogy az iskolaév okozta fáradságot kipihenjék, most nagyrészt ismét körünkbe érkeztek, hogy testben, lélekben felfrissülve, megijodva folytassák tanulmányaikat. Megjöttek a diákok s e hírre mintegy

A „TORONTÁL“ tárcája

A temetés.

Ahogy megkötöttük a fegyverszünetet, nem tudom hogyan, a tizenötödik ezredbe tetek át, hol kezdetben nehezezem esett, hogy csupa ismeretlen ember között vagyok. De hamar megszoktam. Az első, aki egy pokróc alatt fekszik veled, az első, aki kölcsönadja kenyérének felét és sajkáját, amelyből együtt eszitek meg azt a kevés levest, amit ebédre kaptok; vagy az, aki felcsatolja a borjudat, elválaszthatatlan pajtásod és barátod lesz; ő panaszkodik neked, te meg ő neki, csakhamar el sem lehetsz nélküle.

A tizenötödik ezredet Jagodinába rendelték, ott is maradtunk a fegyverszünet ideje alatt. Mindenki úgy helyezkedett el, ahogy jött. Az egyik nagyuri házba került, a másik szegény ember szobáskájába, de ne adj' Isten rosszabbat! hisz mégis földel alatt voltunk.

Emlékszem e napokra: nyirkos időnk volt. A téli nap alig-alig sütött, a ködös eget apró, hamvas felhők borították, mintha tollat öntött volna valaki reája. A széles és alacsony tetőkről patakocskák csurogtak a görbe ereszekon köröszűl a földre, ahol már egész kis tócsák keletkeztek.

A ár nyakig ért, a hideg is nagyon megviselt bennünket, nem volt oly nap, amelyen a kórház ajtaja előtt egy csoport megfázott alak ne állt volna.

Tegnap ketten haltak meg, ma is ketten. Egy napon, nagyon unalmas, esős idő volt. Az ember alig vehetett lélekzetet, oly fojtott volt a levegő; hideg borzongatás futott végig minden tagomban.

Ugy volt, hogy gyakorlatra megyünk, de a puskát sem emelhettük fel, annyira megviselt bennünket az idő. Szobámban ültem, meggyújtottam a piszkos fagygyertyát s kezemre támasztottam a fejemet.

Egy katona jött hozzám, aki nem az én tizedembe tartozott, de egy században szolgáltunk. A puskámért jött, ő szokta tisztogatni.

— Káplár, — mondá — megint meghalt valaki.

— A mi ezredünkben?

— Nem tudom. Azt mondják, hogy belgrádi.

— Ki lehet ez? — gondoltam magamban, épen akkor hallottam a lélekharang vékony csengő hangját. Kezemmel mintegy el akartam üzni magam körül a nehéz, fojtó füstöt, azután kivezettem a tizedemet a sáros jós-k mezőre.

Azt hiszik talán, hogy sajnálattal beszélünk társunk haláláról? A „pihenj“ idején csoportokba verődünk s úgy beszélünk róla, mint sok rosszabb halált látott emberek.

Egy negyedik századbéli jött hozzánk, szőke legény volt s az oldalát tartotta a nagy nevetéstől.

— Emberek, — kezdé — annak, a ki ma reggel meghalt, én ettem meg a prófuntját, mikor ma el akartam neki vinni a husz parát, meg volt halva.

— Hahaha! . . . megfizeted neki a más-világon! — szól egy kipödrött bajszu és rongyos bakancsu legény.

— Képzeltétek csak, — vette át a szót Szréjus káplár — korcsmáros volt a jámbor. Ezt hordóban kellene eltemetni, nem pedig koporsóban! . . .

Néhányan összebészeltünk, hogy hasznot húzunk az ismeretlen halálából; én mentem a

parancsnokhoz és megkértem, hogy ötnöket engedje el a temetésre, mert „jó pajtásunk“ és „jó barátunk“ volt a boldogult. A parancsnok megengedte, mi pedig fogtuk a puskáinkat és azzal az elhatározással indultunk el, hogy beülünk valami korcsmába.

Az eső is erősebben esett, mint előbb, egy nagyobb felhő szállt fejkünk fölött. Rekedt harangszó ütötte meg füleinket, mely temetésre hívott.

Elhatároztam, hogy elmegyek a kórházba. Az ajtó előtt tíz baka és egy káplár állt, ezek képezték volna a „parádét“ a temetésnél. A puskát nyílásával lefelé tartották, szemükre húzták sapkájukat és egyik lábról a másikra állva táncoltak, szídvá mindazt, ami csak eszükbe jutott; minek parancsolták épen őket ki?

A kórház folyosóján, fiatal, piszkos sapkájú, rosszkedvű pap sétált, lábán óriási csizma diszelgett, talán ilyen csizmában jártak Szkoblyey katonái, midőn a Balkánon átvonultak. Óriási csizmáinak kopogásától visszhangzott az egész folyosó. Ő is szídvá mindazt, ami eszébe jutott; minek rendelék ki épen őt a temetésre?

Kocsi is jött. Rajta egy kiszolgált katonának látszó vén ember ember; régi szabásu zubbony és formátlan csizma volt rajta. Ő is káromkodott, hogy minek kell épen ő neki ezt az ismeretlen kivinnie?

A teremből egy zöldre festett koporsót hoztak ki, földön két fehér sáv húzódik, talán keresztet akar ábrázolni, pedig tényleg két görbe, egymást keresztező folyóhoz hasonlít.

A pap morgott valamit és a menet megindult. Az esőt épen a szemünkre fujta a szél, a

varázsütésre új élet támad mindenfelé. Az utcák, melyek egész nyáron át némán türték a forró napsugár égető tüzet, most olyanok, mintha új életre keltek volna, mintha friss életet csepegtetett volna beléjük valami láthatatlan kéz. A könyvárusok szeme sugárzik az örömtől, valahányszor egy-egy csoport tanuló lép a könyvesüzletbe. Hja, ilyenkor van az ő szüretük! Hát még az iskolák környéke! No, az meg valósággal visszhangzik a pajzán jókedvtől. De van is ott öröm, van is ott élet. Valahányszor egy-egy közös jóbarát tűnik fel a láthatáron, a pajtasok valóságos örömrivallásba törnek ki. Ilyenkor aztán vége-hossza nincs a viszontlátás okozta gyönyörűségnek. Körülfogják, száz kérdést is intéznek hozzá, úgy, hogy a szegény diákoska nem is tudja, hogy tulajdonképpen melyik kérdésre válaszoljon:

— Hát mégis visszajöttél? No ez szép tőled. Vagy pedig:

— Hogy töltötted a vakációt?

— Hallom, sikerült átesusznod a pótvizsgán, — hallatszok kórusban. Aztán a beiratások, a könyvvásár mind igen kedves képet nyújt annak, ki érezni tud a diáksággal, ki osztozódik ártatlan örömeiben, egyszóval, aki velük érez. Ez az ártatlan öröm, ez a pajzán jókedv persze az ifjúság legnagyobb fájdalmára csak rövid ideig tart s 3 nap múlva jön a szürke élet — az iskola gondja.

— **Dessewffy püspök szentelésének évfordulója.** A csanádi egyházmegye minden évben megemlékezik Dessewffy Sándor megyés püspök konsekrációjának évfordulójáról. Tegnap, mint a tizenharmadik évforduló alkalmával a székesegyházban hálaadó istentisztelet volt, melyen dr. Kun László kanonok a káptalan jelenlétében pontifikált.

— **Temesvár város Kiss Ernő szobrára.** Ismeretes, hogy Torontálvármegye felhívást intézett az egyes törvényhatóságokhoz, hogy a Nagybecskerek felállításához anyagilag járuljanak hozzá. Temesvár városa a tegnapi közgyűlésen elhatározta, hogy 200 koronával járul hozzá a vértanu szobrának felállításához.

— **Dessewffy Sándor Budapesten.** Csanád egyházmegye kiváló és közszeretben álló püspöke a napokban érkezett meg Reichenhallból Budapestre a legkínzóbb egészségben. A püspök azért jött vissza üdüléséből, hogy a királynak a nagy hadgyakorlatokon való tartózkodása alkalmából Ujfalun személyesen szolgáltasson misét. Ez azonban, amint értesülünk, elmarad. A püspököt a főhadsegéd táviratilag kérte a király megbízásából, hogy gondoskodjék az ujfalu miséről, de — és ez kitüntetően jellemzi a felségnek az illusztris főpap iránt való gyöngédségét — a király kifejezetten fölmenti a püspököt a személyes megjelenés fáradságától, mely most, hogy éppen fürdőről érkezett, terhére lehetne. Dessewffy püspök különben, mint már említettük, a legjobb

levegő is ködös, nehéz volt. A temető felé tartottunk.

Az elől menő katona a hóna alá vette a keresztet s így gázolt a töcsákban; a pap is föl emelte ruháját s a fejére dobta, a gyertyát a zsebébe dugta. Utána dőcögött a piszkos községi talyiga, mely nekiment minden kőnek. A ló is lehorgasztotta nehéz fejét, füle lelógott, mint a madár szárnya. Szegény pára alig mozgott már s csak a kocsis ostora és káromkodása indította meg újra. Az öreg rosszkedvűen ült a kocsisban, fejét öreg pokrócdarabokkal fődte be, mérgeledött, hogy már a lóva sem fogad neki szót, ő pedig már a kocsmában szeretne ülni ebben az időben.

Az egészen be sem mázolt koporsóiról csak úgy csurgott a zöld festék. A kocsi után az a tiz legény haladt, látszólag rendben. A káplár a vállára akasztotta fegyverét, a katonák pedig övükbe dugták a köpönyeget és fordítva tették föl pipkájukat, hogy az eső ne érje a szemüket.

En zártam be a kisérteket. Talán soha sem volt még ily szomorú temetés.

Némán haladtunk, senki sem szólt egy szót sem, csak a pap morgott néha valamit, vagy a kocsis szidta lusta gebéjét.

És még egyszer hallatszott a kis harang rekedt hangja, mely a temetőben fogadott bennünket, egy eltévedt madár károgott fejünk fölött, suhogtatta szárnyait s rázta magáról az esőcsöppeket.

Szabálytalan, mely sirgödör előtt álltunk meg. Sovány, csontos sirásó emelkedett ki belőle s morgott valamit, hogy olyan sokáig tartóztattuk.

Egyikünk sem tudta, magam sem tudtam, talán a pap sem tudta, kit temettünk el?

Nusios Gy. Braniszlav.

egészségnek örvend és nagyon meglepte a csanádi egyházmegyei segédpüspök kinevezetésének híresztelése, mely magának a püspöknek kijelentése szerint teljesen alaptalan.

— **Iskola felavatás.** Szép ünnepélyre készült Nagytószeg közönsége, ahol szeptember 6-án az ujonnan épített községi iskolát fogják felavatni. A meghívók szerint, melyeket a község előjárósága szétküldött, az ünnepély programja a következő: 1. Reggel 8 órakor ünnepi istentisztelet. 2. Templomból a Rákóczy-induló hangjai mellett bevonulás az új épületbe és annak ünnepies felszentelése. 3. Az iskola udvarban gyülekezve az iskolás gyermekek eléneklik a Hymnust. 4. Ünnepi beszéd, egyik tantestületi tag által tartva. 5. Az épületet a községi bíró átadja rendeltetésének. 6. Köszönő beszéd, egy iskolás gyermek által tartva. 7. „Szózat”, éneklük az iskolás gyermekek. 8. A helyiségek megtekintése. 9. Villásreggeli az új épületben. 10. 1 órakor bankett a Beck-féle vendéglőben.

— **A zombolyai Jesuleum főnöknője.** Wasingka Ágnes, a zombolyai Jesuleumban működő, a szent keresztől elnevezett nővérek főnöknőjét Zombolyáról elhelyezték és helyébe Pozsonyból Leonardát, egy magyar származású nővért neveztek ki. A főnöknőt tudvaleg a Jesuleum alapítása körül az érdem oroszlanrése illeti s távozása élénk sajnálkozást kelt Zombolyán.

— **Esküvő.** Ehling Eliz, törökkanizsai állami elemi iskolai tanítónő tegnap tartotta egybekelését Erzsébetvárosban Fekete István fogtechnikussal.

— **Falb jóslata szeptemberre.** Szeptember havára bőséges lecsapódásokat jósl Falb. Második hetében számos zivatar várható, mely után a hőmérséklet súlyedése következik be. Általában véve szeptember hava melegebb lesz augusztusnál. A hónap harmadik hetében a lecsapódások, különösen az Északi-tenger partjain, igen bőségesek lesznek.

— **Megakadályozott vasuti szerencsétlenség.** Könnyen végzetessé válható vasuti szerencsétlenség történhetett volna tegnapelőtt este a Nagybecskerek—Klekk közötti keskenyvágányu vasuti vonalon. Reitter Oszkár rendőrkapitány ugyan vasárnap este felé kocsin Bégaszentgyörgyről Nagybecskerek felé hajtattott s Klekkhez közel a kocsi a sínpár mellett haladván, a kocsin ülő rendőrkapitány észrevette, hogy a sineket mintegy két kilométernyi hosszúságban nagy lapos kódarabok borítják. Reitter nyomban visszafordult s figyelmeztette a klekki állomásfőnököt a veszélyre. Az állomásfőnök természetesen azonnal megtevette a szükséges intézkedést s még szerencsére elég korán, úgy hogy az akkor érkező vonatot semmi baj nem érte. Reitter rendőrkapitány az esetről értesítette Trifunáczi itteni forgalmi főnököt, aki nyomban vizsgálatot indított.

— **Nyilvános köszönet.** Novák Frida k. a. egy gyermekelődásból fennmaradt 3 korona 36 fillért a nagybecskereki jótékony nőegyletnek adományképp küldte meg, mely összegért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Merénylet egy szerkesztő ellen.** Bázélből táviratozzák, hogy a „Bazeler Zeitung” című lap szerkesztője, Wagner ellen merényletet követk el. A svájci német lap pénteki számában leleplezett egy szédelő ügynököt, aki sok bázeli kereskedőt megkárosított. A cikk megjelenése után a szédelő felment a szerkesztőségbe és revolverrel háromszor rálőtt a szerkesztőre, akit veszedelmesen megsebesített. A merénylőt elfogták.

— **Menetidjedvemeny és szállószelvények a zsolnai iparkiallításra.** A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a zsolnai iparkiallítás tartama alatt, vagyis folyó évi augusztus 1-től szeptember 13-ig annak összes állomásairól, valamint a kassa—oderbergi vasut magyar vonalának állomásairól — kezelésük alatt álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával — Zsolnára úgy a személy, mint a gyorsvonathoz minden szombaton és vasárnapon mérsékelt áru-menetérti jegyek adatnak ki. Ezen menettérti jegyek, melyek árai minden állomáson hirtetve vannak, érvényességük tartamán belül a kiállítás egyszeri megtekintésére, még pedig tetszés szerinti napon, tehát azon napokon is, a melyeken magasabb belépő árak szedetnek be, jogosítanak, mi mellett azonban a menettérti jegy a kiállítás pénztáránál lebélyegzés végett bemutatandó. A menettérti jegyek 6 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napja első napnak számítatik s a visszautazás legkésőbb a hatodik napon éjféltől megkezdendő. Miután ezen menettérti jegyek csak a kiállítás látogatásának megkönnyebbítése céljából adatnak ki, ennél fogva ezek a visszautazáshoz csakis abban az esetben érvényesek, ha azok tulajdonosa a kiállítást tényleg meglátogatta, melynek bizonyítékául a jegyeknek a kiállítási pénztár bélyegzőjével kell ellátva lennie. Azon menettérti jegy, mely ezen lebélyeg-

zéssel ellátva nincsen, a visszautazásra nézve érvényét elveszti. A kiállításra utazó közönség egyuttal figyelmeztetik, hogy az idegen forgalmi és utazási vállalat részéről egyetértőleg a kiállítás igazgatóságával annak a központi menetjegyirodájával (IV. Vigadó-ér 1. sz.), valamint az összes vidéki fiókirodáiban elszállásolási szelvények adatnak ki 9 kor. 25 fill.-ért, melyért az utas egy napra egy szobát világítással és kiszolgálással, valamint reggelit, ebédet és vacsorát kap. Azon utasok, kik ilyen szelvényeket váltanak, figyelmeztetnek azonban, hogy Zsolnára való érkezésük alkalmával a pályaudvaron levő elszállásolási irodában jelentkezzenek, mely őket elszállásolni fogja. Minden egyéb felvilágosítást a magy. kir. államvasutak központi menetjegyirodája (IV. Vigadó-ér) készséggel megad.

— **Takonykór Szerb-Kereszturon.** A múlt szerdán Szerb-Kereszturon több gazda lovai közt takonykórt konstataltak s a községre nézve a zárlatot elrendelték.

— **Macedoniában elesett szanádi fiu.** T. Kani-száról írják: Kevesen tudják, hogy Bogosza vlyevics Velimir, a szanádi szerb tanító fia már régebben a török hadseregben szolgált, mint tényleges tiszt. A nemrégiben kitört határszéli harcokban ő is részt vett a fölkelés leverésénél, s mint az ideérkezett hírekből megtudtuk, a legutóbbi úszkubi csatánál Bogosza vlyevics őrnagy is halálát lelta Törökország védelmében.

— **A régi tizforintosok.** Bécsből táviratozzák: Az osztrák-magyar bank vezetősége emlékeztetbe hozza, hogy a tizforintos osztrák értékű (1880 május 1. keletet viselő) bankjegyek, a melyeknek bevonása elrendeltetett és a melyeket ez év augusztus 31-ig a két főintézet úgy fizetésül, mint becserélésre elfogadott, a fiókok azonban csak becserélésre fogadtak el, keddtől, azaz szeptember 1-től kezdve a bankfiókoknál többé becserélhetők nem lesznek, hanem azok becserélése csak a bécsi és a budapesti főintézeteknél történhetik meg. Az ilyen bankjegyekkel való fizetés tehát máttól fogva teljesen ki lesz zárva.

— **Visszaélés a vasuti jegyekkel.** A MÁV. igazgatósága közli: A vasuti menetjegyekkel ismételtén történt számos visszaélés szükségessé tette, hogy a jegyeknek és az ezekhez tartozó egyéb igazolványoknak ellenőrzését fokozottabb mérvben oly módon foganatosítsassuk, amint ez a külföldi vasutaknál történik. E célból az üzlet-szabályzat 21. §-ában, illetve annak II. póthatározmányában foglalt rendelkezések alapján érdekelt közegeinket, úgy mint a kapusokat, jegyvizsgáló kalauzokat és általában az ellenőrzőket szigoruan utasítottuk, hogy az utazó-igazolványoknak, és pedig úgy az egyszeri utazásra szóló, mint az időszakos vagy állandó érvényűvel bíró (szabad bérlet stb.) jegyeknek előmutatását a várótermekbe, illetve a pályaudvarra való belépésnél és utközben a vonatokban mindenkitől kivétel nélkül feltétlenül követeljük, továbbá elrendeltük, hogy mindenkor megköveteljük azt, miszerint az utasok a pályaudvarok elhagyása előtt a további utazásra már nem érvényes utazó-igazolványokat a jegyszédőknek átadják, a további utazásra szükséges jegyet pedig mutassák fel. — Annak megemlítése mellett, hogy e tekintetben a külföldön is hasonló szigorú intézkedések állanak fenn, az utazó közönséget egy alkalommal már a napilapok útján figyelmeztettük; minthogy azonban eme figyelmeztetés dacára ellenőrző közegeink az utazó közönség részéről mind sürűbben megújuló ellentállással találkoznak, újból figyelmeztetjük és kérjük az utazó közönséget, hogy a menetjegyet idővesztés és egyéb a menetjegyet előkeresésével járó kellemetlenség kikerülése végett saját érdekében kézzel tartani és közegeinknek a menetjegyet előmutatására irányuló köteleességszerű felhívásának ellenvetés nélkül megfelelni sziveskedjék.

— **Halál a gépkerekek között.** A napokban a zombolyai Muschong-féle téglagyárban végzetes kimenetelű baleset történt. Orth Mihály zombolyai fiatal 12 éves gyermek saját vigyázatlansága folytán a gép kereke közé került és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy másnap reggelre a kórházban meghalt. A hatóság megindította a vizsgálatot.

— **Vásárok.** Nemetbogsán község előjárósága értesíti városunk közönségét, hogy Nemetbogsánon a legközelebbi országos vásár szeptember hó 17, 18 és 19-én lesz. A vásárra mindenféle állat felhajtható.

Déliblaton legközelebb szeptember hó 8, 9, 10 és 11-én tartanak országos vásárt, a melyre azonban csak a lovak felhajtása van megengedve.

— **Orvosi körökben** már régen ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Színház és művészet.

*** A nagybecskereki őszi évad.** Említettük, hogy arra való tekintettel, mikép Komjáthy János, kinek az 1903. évre kiadták a színházat, a kötelezettség alól felmenteni kérte magát, Torontálvármegye szinügyi bizottsága kimondta, hogy Balla Kálmánt fel fogja szolítani, hogy az ősz folyamán jöjjön be Becskerekre. Amde Ballának október 1-én Zomborban kell játszania s így a bizottság nevében dr. Dellimanics főispán azzal a kéréssel fordult a bácsmezei főispánhoz, hogy engedjenek át 2-3 hetet Nagybecskereknek. Ha a zomboriak e kérelmet teljesítik, amiben nem kételkedünk, 20 előadást rendezne Balla szeptember és október közepe között.

*** A nagyszentmiklósi szinkör.** A Felső Torontál írja: Már a nyár elején, a színházi szezon idejében megindult városunkban a mozgalom egy állandó szinkör létesítésére és miután évek óta annyira általánosan érzett szükséglet e szinkör létesítése, a közönség áldozatkészséggel és örömmel fogadta az eszmét. Annak idején jeleztük, hogy a páholyok elővételi jogának megváltása címén dr. Jeszenszky Géza főszekerestől sikerült 2500 kor. aláírást gyűjteni, de július hó közepe óta nem volt folytatható a gyűjtés, miután városunkból igen sokan távol voltak a forró nyári időben. A szépen megindult mozgalmat azonban most már sehogy sem engedhetjük elaludni, mert most, a mikor már ingyen telek és egy tekintélyesebb összeg áll rendelkezésünkre, minden jel arra mutat, hogy a szinkör ügyét valahára dülöngésre visszük. Sőt elmondhatjuk, ha most nem sikerül a kérdés megoldása, úgy egyáltalában nem lehetne reményünk arra, hogy belátható időn belül megvalósíthatnánk e tervet. Épen ezért hoz: á kell fogunk teljes eréllyel a megindult mozgalom folytatásához, miért is felkérjük mindazokat, a kik az ügy iránt érdeklődnek, hogy ne zárkózzanak el az anyagi és erkölcsi támogatástól. A szinügyi bizottság részéről még e héten az előjegyzések folytatása iránt meg fognak tétetni a kellő lépések és egyuttal önkéntes, tetszés szerinti összegre szóló adományokat is elfogadnak, mert az eddig gyűjtött összeg vajmi kevés még ahhoz, hogy a tavaszra felépíthessük az új szinkört. Pedig mindenütt magunk előtt látjuk a példát, — így legutóbb Makón is — hogy a hol sikerült a szinészetnek állandó otthon teremteni, ott rendkívül emelkedett a közönség színházlátogató kedve és összehasonlíthatatlanul különb művelzetet nyújt a szinészet, mint rendezetlen színházi viszonyok között.

*** Az öngyilkos színész.** Baács Károly veterán színész, aki a minap öngyilkossági szándékkal meglötte magát, az éjjel az aradi kórházban behalt sérüléseibe.

Közgazdaság.

□ Állatbetegségek. A földmivelésügyi miniszterium közlése szerint Torontálvármegye területén a következő állatbetegségek észleltettek a legutóbbi időben:

- Lépfene:**
csenei j. Billéd 2 u.
- Veszétség:**
nagybecskereki j. Németelemér 1 u.,
nagykikindai j. Mokrin 1 m.,
párdányi j. Újpéc 1 u.,
perjámosi j. Szentpéter 1 u.,
zsombolyai j. Németcernya 1 u.
- Takonykór és bőrféreg:**
antalfalvi j. Tomasovác 1 u.,
bánlaki j. Bánlak 1 u., Kanak 1 u.,
nagykikindai j. Mokrin 1 u.,
nagyszentmiklósi j. Szerbcsanád 1 u.,
párdányi j. Csebza 1 m.,
törökkanizsai j. Szerbkeresztur 1 t.
- Ragadós száj- és körömfájás:**
alibunári j. Alibunár 28 u., Dobrica 1 l., Kevisszöllös 1 l., Kismargitta 1 l., Románpetre 1 l., Számos 1 l., Végszentmihály 75 u.,
bánlaki j. Nagymargitta 30 u., Szentjános 12 u.,
módosi j. Bóka 1 l., Horvátneuzina 2 p., Torontálszécsány 6 u.,
nagyszentmiklósi j. Porgány 1 m.,
törökbecsei j. Beodra 1 p.
- Juhhimlő:**
csenei j. Német 1 l.
- Ivarszervi hólyagos kiütés:**
csenei j. Gyertyámos 2 u., Tamásfalva 2 u.
- Rühkór:**
antalfalvi j. Antalfalva 2 u. ló, Csenta 3 u. ló,
Ídvor 1 u. ló, Jarkovác 7 u. ló, Lajosfalva 9 u. ló, Ozora 1 u. ló, Tomasovác 5 u. ló, Torontálsziget 1 u. ló,
bánlaki j. Nagymargita 14 u. ló, Szentjános 1 u. ló,

csenei j. Német 1 u. ló, Öregfalva 3 u. ló, Tamásfalva 3 u. ló,
módosi j. Bóka 4 u. ló,
nagybecskereki j. Bégaszentgyörgy 1 u., ló, Ittvarnok 2 t. ló, Zsigmondfalva 1 u. ló,
párdányi j. Gyűlvész 1 u. ló, Jánosföld 1 u. ló,
Szerbittebe 1 u. ló, Szerbszentmárton 1 u. ló.

Sertésvész:

antalfalvi j. Oppova 1 u.,
bánlaki j. Györgyháza 4 u., Karácsonyliget 3 u.,
Zichfalva 1 t.,
csenei j. Csátád 2.,
módosi j. Horvátneuzina 7 u., Módos 5 u., Surján 7 u.,
nagybecskereki j. Bégaszentgyörgy 5 u., Kistorák 11 u., Klekk 9 u., Lázárföld 19 u.,
Lukácsfalva 1 p., Perlasz 1 u.,
nagykikindai j. Mokrin 1 t., Szaján 3 u., Tiszahegyes 10 u.,
nagyszentmiklósi j. Porgány 1 m.,
pancsovai j. Franzfeld 1 u.,
párdányi j. Ivánda 5 u.,
perjámosi j. Sárafalva 1 t.,
törökbecsei j. Beodra 1 p., Törökbecse 1 u.,
törökkanizsai j. Deszk 1 p., Jázova 6 u., Törökkanizsa 1 m.,
zsombolyai j. Kiskomlós 7 u.

TÁVIRATOK.

A válság.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti táv.) Minthogy ő Felsőge néhány napig fejedelmi vendégével lesz elfoglalva, természetsszerűleg ma sem történt döntés. Politikai körökben azonban sokat kommentálják egy az udvari körökhöz közel álló lap cikkét, mely szerint a király a válság megoldásának programját nem attól a személyiségtől kapná, aki esetleg miniszterelnökké designáltatnék, hanem ellenkezőleg a megoldás programját a király szabad elhatározásaként maga állapítaná meg s azután választaná ki azt a személyiséget, a kit a vázolt alapon kabinetalakítással megbizna.

Ma újból fölmerült a parlament feloszlatásának kérdése, ezt azonban beavatott helyen a leghatározottabban demetálták.

Az angol király Bécsben.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” ered. táv.) Edward angol király az ezerekre menő nép lelkes tüntetése mellett vonult be Bécsbe, mint Ferenc József király vendége. A körutak, a merre a fejedelmi vendég haladt, mind díszesen fel voltak lobogozva.

Megérkezése után Ferenc József király azonnal meglátogatta vendégét, ki nyomban visszaadta a látogatást.

Edward király a mai délelőtt folyamán a kapucinusok sirboltját látogatta meg s különösen Erzsébet királynő és Rudolf trónörökös koporsójánál imádkozott hosszabb ideig.

Az angol király a déli órákban a Bécsben időző főhercegeknél leadta névjegyet, utána pedig résztvett az angol nagykövetségen adott reggelin.

Az angol lapok királyunkról.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Edward király látogatása alkalmából az összes lapok rendkívül rokonszenvesen irnak királyunkról, erősen hangsúlyozván azt a kedvező befolyást, melyet e látogatás Európa békepolitikájára gyakorol.

A trónörökös a délvideki hadgyakorlaton.

Temesvár, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ferenc Ferdinánd trónörökös szept. 3-án, csütörtökön reggel 6 órakor érkezik Lippára, a honnan azután Temes-Ujfalura utazik.

A pápa a német katolikusoknak.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A német katolikusok ötvenedik nagygyűlése alkalmából X. Pius pápa apostoli levelet küldött, melyben rámutat a németországi katolikusoknak XIII. Leo iránti hűséges ragaszkodására, felkérve

a katolikusokat, hogy a jövőben még nagyobb készséggel folytassák az anyaszentegyház érdekében való harcot.

Szerbek és horvátok.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Spalatóból jelentik, az ottani szerb párt legutóbb tartott értekezlete alkalmából egy politikai programot tett közzé, melyben kimondja, hogy a dalmáciai szerb párt minden oly törekvésnek ellene lesz, mely Dalmáciának szerb nemzeti és politikai fejlődését akadályozná. A dalmáciai szerbek ellene agítálnak legalább ez időszert annak a törekvésnek, hogy Dalmáciát Horvát- és Szlavonországhoz csatolják. A szerbek ugyanis azt tartják, hogy nem fogadják el a Horvátországban jelenleg követett politikai rendszert. A horvát radikális párt e programmal szemben kijelentette, hogy teljes lehetetlenség, hogy a horvátok és a szerbek között ily módon egyetértés jöjjön létre.

A forrongó Balkán.

Budapest, szept. 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból azt a meglepő hírt közlik, hogy a szultán maga is kívánja a hadüzenetet. Ugyan-e forrásból jelentik, hogy már legközelebb mozgósítják az első hadtestet.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1903. szeptember 1.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	7.40	7.55	80	7.70
Pestvidéki uj	76	7.30	7.45	80	7.60
Bánsági uj	76	7.35	7.50	80	0.—
Bácskai uj	76	7.45	7.60	80	0.—
Rozs uj	elsőrendű	70—75	6.05	6.15	
	másodrendű	—	5.95	6.05	
Árpa	takarmány	60—62	5.50	5.70	
	égetni való	62—64	5.40	5.50	
	sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—	
Zab	—	39—41	5.50	5.65	
Tengeri ó	bánsági	—	6.—	6.15	
	másnemű	—	6.15	6.25	

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 1. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tözsdén az árak részint emelkedtek, részint pedig csökkentek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	7.43—
Buza (áprilisra 1904.)	7.69—
Tengeri (májusra 1904.)	5.37—
Zab (októberre)	5.45—
Rozs (októberre)	6.15—

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1903. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibanáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 23 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 45 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibanára: reggel 3 óra 33 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki h. é. vasut.

Érvényes: 1903. évi május hó 1-étől.

Oda				Szeged—Karlova—Nagy-Beeskerek.				Vissza			
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.	8.				V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.
4402	4404	4406	4414	4413	4405	4403	4401	4413	4405	4403	4401
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
650	1010	815	230	ind. Budapest ny. p. u.			érk.	125	—	740	715
915	1134	935	351	" Czegléd			"	1206	—	621	458
1031	1206	1009	426	" Keekemet			"	1141	—	548	406
1031	1206	1035	453	" Kis-Kun-Félegyháza			"	1104	—	522	323
1221	1120	—	407	" Szeged-Rökus			"	1030	—	426	245
145	1201	—	606	ind. Szeged			érk.	834	—	357	1232
155	1211	—	618	érk. Szőregh			ind.	820	—	345	1220
156	1212	—	619	ind. Szőregh			érk.	819	—	344	1219
503	1220	—	620	*O- és Uj-Szt.-Iván				810	—	335	1211
517	1232	—	615	*Gyála				754	—	323	1157
924	1239	—	700	Szerb-Keresztur				745	—	315	1149
948	105	—	735	Törökkanizsa				720	—	257	1130
302	119	—	755	Szanád				649	—	235	1110
312	128	—	821	Csóka				635	—	224	1059
325	141	—	840	Tisza-Szt.-Miklós				604	—	210	1044
339	155	—	901	Pádé				545	—	155	1029
353	209	—	920	*Esztermajor				522	—	138	1013
405	221	—	937	Boesár				508	—	127	1001
415	231	—	948	érk. Karlova (9.)			ind.	455	—	115	949
V.-v. 4412	—	—	1081	érk. Nagy-Kikinda (9.)			ind.	370	—	1158	V.-v. 4411
I-III. 350	155	718	—	ind. Nagy-Kikinda (9.)			érk.	—	841	149	I-III. 1081
444	246	802	—	ind. Karlova (9.)			érk.	—	754	100	928
459	256	812	—	*Beodra				—	745	1251	918
510	306	812	—	*Vinceér				—	735	1241	905
558	327	845	—	Török-Becse-Aracs				—	715	1221	843
625	345	903	—	Kumán				—	657	1203	751
647	404	922	—	Melenze				—	643	1149	736
705	420	934	—	Elemér				—	622	1128	708
722	435	953	—	érk. Nagy-Beeskerek (1. 2.)			ind.	—	607	1142	645
1213	—	—	—	érk. Pancsova-Józsefváros (2.)			ind.	—	—	—	150
—	—	—	—	érk. Szécsény (1.)			ind.	—	—	—	802

Oda				Nagy-Kikinda—Karlova.				Vissza			
V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	9.				Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.
4512	4502	4504	4506	4501	4503	4505	4511	4501	4503	4505	4511
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
650	1010	—	815	230	ind. Budapest ny. p. u.		érk.	—	125710	740	715
—	—	980	—	410	ind. Temesvár-Józsefváros		érk.	817	—	531	—
350	1158	155	718	ind. Nagy-Kikinda			érk.	624	841	149	1031
413	1220	221	738	ind. *Válm			ind.	558	821	123	1008
429	1235	239	752	érk. Karlova (3.)			ind.	540	806	105	953
834	367	—	1232	érk. Szeged (8.)			ind.	145	—	—	606
722	—	435	953	" Nagy-Beeskerek (8.)			"	—	07	1112	645
1213	—	—	920	" Pancsova-Józsefváros (3. 2.)			"	—	—	—	150

Orvosi vélemény

a kénmentes **Ilona ártézi vizről.**

Kézmárczy Tivadar dr., Wagner János dr. és Angyán Béla dr. egyetemi tanárok, a kénmentes „Ilona” ártézi vizről szóló véleményükben mondják, hogy az feltétlenül bakteriummentes. Járványos betegségek fellépténél, a mikor a vízvezeték, vagy kutviz az egészségre ártalmas lehet, annak élvezete nagyon ajánlható.

o o o (600—20.18)

Kapható majdnem az összes vendéglő-, fűszer- és csemegekereskedésekben.

Árak házhoz szállítva:

1/2 liter töltés	14 fillér.
1 " "	22 " "
1 1/2 " "	28 " "
2 " "	34 " "

Megrendelések KLEIN IZIDOR urnál Nagybecskerek, Gimnázium-utca 412. eszközölhetők.

Telefon 74.

21491. sz. III. A magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zimony állomásán a magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság hajóival érkező, valamint az ezekkel továbbítandó áruknak a vasuti kocskiba, illetve vasuti kocskiból a hajóra való átrakási munkálatok végzésére ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az 1 korona bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Zimony állomásán végzendő vízi átrakási munkálatokra 21491/903. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal (esetleg ipar engedély stb.) felszerelt ajánlatok 1903. évi október hó 20-ának déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához (Budapest külső Kerepesi-ut VIII. ház) nyújtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 500, azaz ötszáz

korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1903. évi október hó 19-ének déli 12 óráig leteendő.

Budapest, 1903. évi június hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

SOK PÉNZT!

1000 koronát is havonta szerzhetsz bárki becsületesen uton. (Mellékletes képpel is.)
Bővebb felvilágosítást következ cimen kell kérni:

„Reell 72”

Annoncen-Abteilung des „Merkur”
Stuttgart, Bergstrasse.

(518—6237)

120.576/903. számhoz. M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1904. évben szükséges 21000 q. kőolaj szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ievként egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903. évi szeptember hó 25-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5%-a legkésőbb 1903. évi szeptember hó 24. déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti központi főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122.291/96. sz. általános szállítási és a kőolajra vonatkozó 39.986/92. sz. különleges feltételek.

A pályázatra, valamint a szállításra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségekénél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthező.

Ezen ajánlati felhívás az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1903. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

(3.1)

(Utánnomás nem díjazatik.)

100.064/903. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évben, illetőleg 1906. év végéig szükséges román- és portland cement szállítását biztosítani kíván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok 1903. évi szeptember hó 22-ig benyújtandók, a bánatpénz pedig a megelőző napon déli 12 óráig leteendő.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, ugyisint az általános szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy ut 73. szám, II. emelet 40. ajtószám), valamint minden üzletvezetőségnél betekinthezők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtáránál posta útján is megrendelhetők, megjegyezvén, hogy az általános feltételek minden példányáért 50 fillér fizetendő.

A feltételeknek posta útján való megküldése esetén 20 fillér postaköltség is beküldendő.

Budapest, 1903. évi augusztus hóban.

(3—2)

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

UJDONSÁG!

Ecet-essencia, valamint

uj ecet.

A legjobb és legkedveltebb ecet az ételek besavanyításához a kellemes íze végett. Szép tiszta fehér színű és nem festett, mint a legtöbb ecet. Főelőnye még az is, hogy ezen ecettel besavanyított uborkák és paprikák nem puhulnak meg, hanem keménységüket megtartják és nem penészednek.

Ára

literenként:

az új ecet-lényeg 12 f.

az új ecet 6 fillér.

Az ismételésűsítőknak olcsóbban számítom.

Kapható

Gligorijevity

Jóca,

liszt- és fűszerkereskedőnél

Nagybecskerek.

Buzatér.

(635—13.6)

24260/I. szám.

Magyar kir. államvasutak Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

M. radna—kisgyulafehérvár—piski-petrozovény—lupény—piski—vajdahunyadi és gyulafehérvár—kénási összesen 348 kilométer hosszú, nemkülönben a piskii forgalmi főnökség hivatalos helyiségeiben használatban levő összes szolgálati óráknak

1904. évi január hó 1-től számított 3 éven át jó karban tartása, javítása és szabályozása iránt ezennel pályázatot hirdetünk, ennél fogva felhívjuk a pályázati kívánó és iparendélyvel bíró órásokat, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a pályázati jókarban tartására 24260/1903. szhoz” felirattal borítékba zárt ajánlatukat lepecsételve f. évi szeptember hó 30-án déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános igazgatási (I.) osztályánál nyujtsák be.

Bánatpénz fejében 100 kor., azaz száz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi szeptember hó 24-én déli 12 órájáig alulírott üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

A szerződési feltételek alulírt üzletvezetőség I. osztályánál a rendes hivatalos órák alatt betekinthezők, illetve kívánatra postán megküldetnek, feltételezzük tehát ajánlattevőkről, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A pályázati székely Piskitelep, vagyis az illető órák, ki e teendőkkal megbizatik, köteles Piskitelepen lakni, illetve ott üzletet tartani.

Az ajánlatok feletti határozathozatal az ajánlatok felbontásától számított 14 nap alatt várható, míg a letett bánatpénz ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Az ajánlattevők ajánlatukkal az azok fölött hozandó végleges határozat hozataláig kötelezettségben maradnak s azokat nem vonhatják vissza, visszavonása a bánatpénz elvesztését vonja maga után.

Arad, 1903. augusztus hóban.

3—1

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)